

תה"ג 23890/07/23 - מדינת ישראל נגד מיכאל פיין ט 9204246

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 23890-07-23 מדינת ישראל נ' פיין ט 9204246(עצור/אסיר בפיקוח)
תיק חיצוני:

לפני העותרת	כבוד השופט אוהד גורדון
נגד המשיב	מדינת ישראל על ידי פרקליטות המדינה - המחלקה הבינלאומית, עוה"ד ח' ליב וא' ליבנר
	מיכאל פיין ט 9204246 על ידי עו"ד ע' פוליטקין מטעם הסנגוריה הציבורית

החלטה

לפני עתירה להכריז על המשיב בר-הסגרה לארצות הברית. זאת, לפי סעיף 3 לחוק ההסגרה, תשי"ד-1954 (להלן: "חוק ההסגרה").

המיוחס למשיב ותמצית העמדות

1. ההסגרה מתבקשת לצורך העמדת המשיב לדין בארצות הברית, בהתאם לכתב אישום שהוגש לפני קרוב לארבע שנים - ביום 20.8.20, בהחלטת חבר מושבעים גדול במיזורי שבארצות הברית. בהמשך הוצא צו למעצרו של המשיב (נספח ו' לעתירה, שאומת כנאמן למקור).
2. פרטי המיוחס למשיב הוצגו בהרחבה בכתב האישום (נספח ה' לעתירה) ובעתירה עצמה (פסקאות 6-17). בתמצית, המדובר בעבירות מתחומי ההונאה (של Wire Fraud ושל Bank Fraud), אותן כנטען ביצע המשיב עת החזיק בחלק מן הבעלות ושימש כסגן נשיא של חברה בשם KM T.E.H. Management (להלן: "החברה העיקרית"). לחברה העיקרית מספר חברות בת, שהמשיב החזיק גם בהן בבעלות מלאה או חלקית לפי העניין, ושימש בניהולן (להלן: "חברות הבת"). פירוט ביחס לכל חברת בת מצוי בתצהירו של קורי ברינקמן שצורף כנספח ח' לעתירה, בפסקה 14).
3. חברות אלה עסקו בניהול בנייני דירות להשכרה. העבירות בוצעו, כנטען, בידי המשיב בדרך של הצגת נתונים כוזבים אודות פעילות החברות ואודות נכסים שביקשו הן לרכוש. הנתונים הציגו מצג של פעילות רווחית ומוצלחת הרבה יותר מנתוני האמת, והדבר נעשה כדי שהחברות הנזכרות לעיל תקבלנה הלוואות משכנתא חדשות או הלוואות ששימשו "למיחזור" משכנתא קיימת. המצגים הכוזבים הוצגו למספר גופים פיננסיים המעניקים הלוואות, ולגופים נתמכים ממשלתית שפועלים בשוק המשכנתאות בדרך של רכישת הלוואות מהגופים הפיננסיים: ה-Federal National Mortgage Association וה-Federal Home Loan Mortgage Corporation, המכונים "Fannie Mae" ו-"Freddie Mac", בהתאמה. הגופים האמורים הסתמכו על הנתונים הכוזבים בהחלטותיהם בבקשות המשכנתא, והעבירו לחברות הבת

כספים. כפי הנטען, היקף ההונאה הכולל עלה על 28 מיליון דולר.

4. האישומים כנגד המשיב עוסקים בארבעה מקרים:

מקרה ראשון עניינו בפרויקט דירות בשם Pinnacle Bridge, אותו ביקשה אחת מחברות הבת לרכוש. כנטען, במספר הזדמנויות ב-2017 וב-2018 הגיש המשיב לבנק ולסוכנות לתיווך משכנתאות מסמכים, ובהם נתונים כוזבים. הוצג בהם, שתפוסת הפרויקט עומדת על מעל ל-94% הגם שהנתונים בפועל נעו על פחות מ-60% (תלוי מועד). בכלל זה ננקבו ברשימות שהוצגו שמותיהם של עשרות "דיירים" בפרויקט, הגם שאנשים אלה לא התגוררו במקום. בנוסף, המשיב הציג בפני הגופים הנזכרים לעיל נתונים מופרזים על תקבולי שכירות חודשיים מן הדירות שבפרויקט, אשר היו כפולים מהסכום האמיתי ולמעלה מכך. בדומה, הוצגו נתונים מופרזים אודות שיעורי האכלוס בפרויקטים אחרים, שניהלו החברה העיקרית וחברות הבת.

בהיסמך על נתונים אלה אושרה הלוואה בסך 2.8 מיליון ₪, ששימשה בפועל את החברות לרכישת הפרויקט הנזכר לעיל.

5. מקרה שני עסק בהלוואת "מיחזור" משכנתא עבור פרויקט בשם Green Village. כנטען, לצורך קבלת הלוואת המיחזור הגיש המשיב ב-2016 ו-2017 לבנק הנזכר לעיל במסגרת הדיון במקרה הראשון, וכן לגוף Fannie Mae, מסמכים בהם "נופחו" נתוני האיכלוס של הפרויקט (מנתון אמת של כ-50 אחוזים, לנתון כוזב של למעלה מ-88 אחוזים). מהלך דומה בוצע בנוגע לנתונים של ההכנסות הכספיות מדמי שכירות ששילמו דיירי הפרויקט.

בהיסמך על נתונים כוזבים אלה, אושרה הלוואת "מיחזור" בסך של 12.5 מיליון דולר אשר, לאחר פירעון ההלוואה הקודמת הותירה בידי חברת הבת סכום שעלה על 6 מיליון דולר.

6. מקרה שלישי עסק בהלוואת "מיחזור" משכנתא עבור פרויקט בשם Ivy Place. כנטען, ב-2017 הגיש המשיב לבנק נוסף מסמכים, ובהם נתונים כוזבים אודות תפוסת הפרויקט (בהצגת תפוסה של כ-96 אחוזים, כשנתוני האמת עמדו על כ-66.5 אחוזים בלבד). גם הפעם הוצגו, בנוסף, נתונים כוזבים אודות ההכנסות משכירות שהתקבלו מהפרויקט.

על יסוד אלה, אישרו הבנק והגוף Freddie Mac הלוואה בסך של כ-7.7 מיליון דולר. זו, לאחר פרעון הלוואה קודמת, הותירה בידי חברת הבת שקיבלה את הכספים סך של למעלה מ-970 אלף דולר.

7. מקרה רביעי עניינו בניסיון לקבל משכנתא לרכישת נכס בשם Hanley Crossings. כנטען, ב-2019 הגיש המשיב למוסד פיננסי ולסוכנות הדיור הפדרלית בקשה לקבלת הלוואה, בצירוף מסמכים כוזבים על הפרויקטים של החברה העיקרית וחברות הבת. גם במסמכים אלה "נופחו" שיעורי התפוסה בעשרים ושישה פרויקטים, בשיעור של כ-18%. המוסדות האמורים נסמכו על הנתונים שהוצגו בפניהם, הגם שלבסוף בקשת ההלוואה לא אושרה.

8. בעתירתה, טענה העותרת כי מתקיימים כל התנאים הנדרשים לפי חוק ההסגרה להכרזה על המשיב כבר-הסגרה. הוצגו הסכם ההסגרה עם ארצות הברית לרבות האמנה והפרוטוקול המתקן, ותצהירי תמיכה בבקשה המפרטים כנטען תשתית שעונה לדרישה הראייתית. זאת בציון, כי הפסיקה הכירה בקביעה ההסכמית שבין המדינות המאפשרת היסמכות לצרכי הליך ההסגרה על תצהירים, בהם מפורטת תשתית הראיות.

עוד נטען, כי המעשים המיוחסים למשיב היו מאפשרים להעמידו לדין בישראל בגין עבירות שהן "עבירות

הסגרה", כנדרש בחוק ההסגרה ובהסכם האמור: עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ולגבי המקרה הרביעי - ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות. עוד צוין כי הגם שהמשיב השתקע בישראל ב-2011 הוא הרבה לנסוע בעולם, כולל לארצות הברית, כי הוא אינו אזרח ישראלי וכי תוקף אישור השהיה שלו בישראל פג. לבסוף נטען, כי לא מתקיים סייג להסגרה לפי סעיף 2ב לחוק ההסגרה.

העותרת הוסיפה והתייחסה בטיעוניה להתנהלותו של המשיב לאורך ההליך. היא הצביעה על כך שחזר והדגיש בקשות דחיה מרובות בסמוך לכל דיון, בתואנות שונות בדגש על סוגיית הייצוג. נטען שהתנהלות זו "מעלה תמיהות". בנוסף, לאחר שבדיון המסכם שנערך ביום 11.4.24 טען המשיב באולם שלא קרא את עתירת ההסגרה, הפנתה העותרת לבקשה שהגיש חודשים קודם לכן, ביום 7.12.23, בה כתב כי קרא את החומר על מנת שיוכל לשכנע את עורך דינו. לבסוף ציינה, כי לאורך החודשים בהם התנהלה העתירה נועץ המשיב במספר עורכי דין.

9. עמדת המשיב הוצגה על ידו. זאת, לאחר שאסר על עורכת הדין שייצגה אותו מטעם הסנגוריה הציבורית לטעון בשמו, הגם שהיא התייצבה לדיון המסכם ומסרה שהיא ערוכה לטעון לגוף העתירה. פירוט של סוגיה זו כחלק מהתנהלות המשיב לאורך ההליך יוצג בהמשך, ולשלב זה אסתפק באמירה לפיה ההתנהלות אופיינית בבקשות חוזרות ונשנות לדחיית הדיון, בתואנות שונות שעיקרן בסוגיית הייצוג. לאחר ריבוי דחיות (ההליך התנהל כתשעה חודשים), לקראת דיון מסכם שהודע מראש כי בו תדון העתירה לגופה, נקט המשיב בהנחיה האמורה לעורכת דינו וכך נמנע ממנה לטעון בשמו. המשיב טען בעצמו, לאחר שההשלכות הוסברו והובהרו לו מספר פעמים.

10. לגוף העתירה טען המשיב, שהתצהירים אשר צורפו לה לא מבססים את הדרוש לצורך קבלתה. עוד טען כי העותרת לא הוכיחה את טענתה לפיה השתקע בישראל ונסע מדי פעם לחו"ל. לגבי האירוע הרביעי טען, כי מענה העותרת לשאלת בית המשפט בנושא יציאותיו מישראל לחו"ל הוא מיתמם, וכי לא התאמצה להציג הוכחות בנושא. גם בהזדמנות זו טען שיש לדחות את ההכרעה בעתירה, שכן הוא זקוק לזמן נוסף.

דין

11. בהמשך ההחלטה אדון בהתנהלות המשיב. כפי שיפורט, התרשמתי שזו נועדה לסכל את בירור העתירה, וזאת לא ניתן היה לאפשר.

עם זאת, היות שבמבחן התוצאה המשיב טען בעצמו לאחר שאסר על עורכת דינו לטעון בשמו, ובהתאם לפסיקה שעסקה במצבים דומים, בחרתי ליישם אמת מידה זהירה במיוחד בבחינתן של טענות העותרת ובהקפדה על זכויות המשיב (השוו: ע"פ 8347/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.2.16)), ע"פ 740/12 מדינת ישראל נ' ברסקי (21.7.14)).

עשיתי זאת במספר דרכים: בהסברים למשיב כמפורט בפרוטוקול הדיון (בכלל זה נשאל מספר פעמים, לאחר הסברים ובשלבם שונים של הדיון המסכם, האם הוא עומד על ההנחיה לעורכת הדין שלא לטעון בשמו); בבחינת הטענות כנגד המשיב בקפדנות יתרה, תוך שקילת ערוצי הגנה אפשריים גם אם לא נטענו בידי המשיב; ובהפניית שאלות בידי בית המשפט לעותרת, במהלך הדיון.

אמת המידה האמורה תישם, כמובן, גם בבחינה שתערך עתה, של התקיימות היסודות להכרזה על המשיב כבר-הסגרה:

הדרישה הראייתית להכרזה על בר-הסגרה

עמוד 3

12. זו עוגנה בסעיף 9 לחוק ההסגרה, ופורשה בפסיקה כעוסקת בקיומה של "אחיזה לאישום": הצגת ראיות, אשר "מצדיקות להמשיך את הברור הפלילי בעניינו של המבוקש בצו ההסגרה, ושאינן חסרות ערך על פניהן" (עה"ס 7463/21 **נאסרה נ' היועץ המשפטי לממשלה** בפסקה 20 (18.7.22)). נפסק, כי הבחינה הראייתית המבוצעת במסגרת בחינתה של עתירה להסגרה לא מחליפה את ההליך הפלילי עצמו ואינה מקבילה בעצמתה לנדרש לצורך הוכחתו של אישום בפלילים. "הדין בבקשת ההסגרה אינו דיון באשמתו או בחפותו של המבוקש. אין מקום לבחינתה של המסכת הראייתית לגופה, לקביעת משקלן של הראיות או לבדיקת המידה שבה הן מתיישבות האחת עם רעותה. כל שנבדק הוא '...אם יש בחומר הראיית אחיזה לאישום'" (ע"פ 4596/05 **רוזנשטיין נ' מדינת ישראל**, פסקה 15 (30.11.05)). ראו גם ע"פ 308/75 **פסחוביץ' נ' מדינת ישראל** בעמ' 460-461 (21.3.77)).

13. כפי שיפורט בהמשך החלטה זו, התשתית הראייתית שהוצגה במסגרת העתירה עומדת בדרישה האמורה. עם זאת, כשלב מקדים ובמסגרת ההקפדה הנדרשת על זכויות המשיב מהטעם שהוצג לעיל, שקלתי את העובדה כי הצגת התשתית הראייתית בוצעה לא בהצגת ראיות המקור, כי אם בתצהירים של אנשי אכיפה אמריקאיים: תצהירו של עו"ד האל גולדסמית', תובע, ושני תצהירים של מר קורי ברינקמן, סוכן מיוחד של סוכנות פדרלית (ה-Federal Housing Finance Agency).

אין מדובר באופן בו מוצגות ראיות בהליך פלילי במדינת ישראל. ועם זאת, פסיקת בית המשפט העליון הכירה באופן זה של הצגת תשתית ראיות לצרכיה של עתירת הסגרה לארצות הברית.

דיון מפורט בסוגיה מצוי בע"פ 8010/07 **חזיזה נ' מדינת ישראל** פסקה 22 (13.5.09). נקבע שם, כי הצגת חומר ראיות בדרך של תצהירים מתיישבת עם כללי הראיות המקובלים בדיני ההסגרה "ויש להתייחס אליהם כראיות קבילות לצורך הליך ההסגרה" הגם שחומר המקור לא מוצג והמצהירים לא עומדים לחקירה נגדית בישראל. נקבע, שהדבר מתיישב עם סעיף 12 לחוק ההסגרה ותקנה 15(א) לתקנות ההסגרה (סדרי דין וכללי ראיות בעתירות), תשל"א-1970 - הסדרים, המאפשרים הגמשה של כללי הראיות הנוהגים בדין הפנימי, לצורך דיני ההסגרה. הובהר כי הגמשה זו היא חיונית להגשמת אפקטיביות ההסגרה ותכליתיה, בשל השוני בין מדינות מבחינת סדרי דין ודיני ראיות. עוד צוין שעקרונות אלה עוגנו ביחסי ההסגרה שבין ישראל לארצות הברית: בסעיף 10 לתיקון לאמנת ההסגרה מיום 6.7.05, שעיגן קבילות ראיות והצהרות בחריגה מדיני הראיות המקובלים.

במקרה נוסף שנדון בבית המשפט העליון, בו התקבלה עתירה להסגרת אדם לארצות הברית בקשר לעבירות הונאה על יסוד ראיות שהוצגו בתצהירים, אישר זאת בית המשפט והוסיף וקבע כי "הנחת העבודה היא כי הדברים שנמסרו בידי גופי החקירה משקפים את הממצאים העולים מחקירתם, והנטל להוכיח כי גופי החקירה במדינה שיש לישראל הסכם הסגרה עמה, מעוותים את ממצאי החקירה מתוך שיקולים זרים, מוטל על כתפיו של הטוען לכך [...]" (ע"פ 6003/19 **גרינס נ' היועץ המשפטי לממשלה** פסקה 22 (3.9.20)).

14. התצהירים שלפניי הם תצהירים מפורטים של אנשי אכיפה, שבין היתר נימקו את נגיעתם לנושאי העתירה. ראו סעיפים 2 ו-4 לתצהירו של ברינקמן מיום 2.3.21 (להלן: "תצהיר ברינקמן") וסעיף 5 לתצהירו מיום 11.2.22 (שיכונה להלן "תצהירו המשלים של ברינקמן"). ראו גם סעיף 4 לתצהירו של גולדסמית'. התצהירים עומדים בתנאי האימות והאזהרה הנדרשים לפי תקנה 15(א) וסעיף 10 לתיקון לאמנת ההסגרה, הנזכרים לעיל. אציין שאימות התצהירים בוצע בידי שופטים אמריקאים.

משכך, לא מצאתי כי נפל פגם באופן הצגת הראיות, או כי יש בו לפגוע בזכויות המשיב במסגרת הדיון בעתירת ההסגרה.

15. מכאן לבחינה הראייתית עצמה. זו מעלה עמידה בדרישת ה"אחיזה לאישום".

16. התצהירים מציגים, תחילה, את פרטי הרקע: אופן גילוי העבירות והפתיחה בחקירה, פרטי החברה העיקרית וחברות הבת, ונגיעת המשיב לכל אלה לרבות החזקותיו בבעלות מלאה או חלקית והתפקיד הניהולי שמילא.

ראו סעיפים 4 ו-22 לתצהירו של גולדסמית', ובעיקר סעיפים 4-5 ו-8-14 לתצהירו של ברינקמן. תצהירו של גולדסמית' עוסק גם בפרטי ושלבי ההליך בארצות הברית ומשמעותם, ובהסדרים המשפטיים הרלבנטיים.

17. עוד הוצגו המקורות הראייתיים לממצאים המתוארים בתצהירים, שהם ענפים.

החקירה בארצות הברית כללה קבלה של נתונים פיננסיים ועסקיים משורת גופים: החברה העיקרית עצמה; המוסדות הפיננסיים מושא עבירות המרמה הנטענות; הגופים Freddie Mac ו-Fannie Mae שמהותם בוארה לעיל; גופי ממשל; וסוכנות הלוואות ששימשה את החברה העיקרית. פירוט המקורות מצוי בסעיף 7 לתצהירו של ברינקמן, שהוסיף כי החוקרים חיפשו באלפי התקשרויות דוא"ל לרבות של המשיב עצמו, וראינו עדים רבים. עוד ציין שהמסמכים מושא העבירות, בהם סיפק המשיב נתונים "מנופחים" אודות שיעורי איכלוס בפרויקטים ואודות ההכנסות הכספיות מהם, הושאו לנתוני אמת שהתקבלו מן הבעלים ומחברות הניהול של הפרויקטים (סעיף 6 לתצהירו המשלים של ברינקמן).

בכלל זה, ראינו עובדים בעבר ובהווה של החברה העיקרית, ואנשים שנרשמו כזב כדיירים בפרויקטים הנזכרים לעיל אשר מסרו, כי מעולם לא התגוררו בפרויקט. צוין כי בחקירות של עובדים בפרויקט Ivy Place, מסר אחד מהם שראה את המשיב משלים דו"ח כוזב אודות נתוני איכלוס בפרויקט ומוסרו לנציג Freddie Mac. עובד אחר מסר שהמשיב הנחה עובדים "לביים" דירות ריקות כך שתראינה מאוכלסות, בעת ביקורים של פקחים. בחקירת המקרה הרביעי התגלה, כי המשיב "ניפח" רשימות דיירים בפרויקטים לגביהם ביקש להשיג הלוואות, באמצעות כלילה בהן של שמות דיירים שגרו בפרויקטים אחרים של החברות שניהל. גם חלק מדיירים אלה נחקר ומסר, שמעולם לא התגורר בפרויקטים מושא הרשימות הכוזבות.

18. על יסוד זה הוצגו הממצאים הראייתיים: באשר למקרה הראשון הקשור בפרויקט Pinnacle Bridge ראו פירוט הממצאים בסעיפים 16-22 לתצהיר ברינקמן.

אלה מציגים בין היתר את נגיעתו הישירה של המשיב לביצוע העבירות: בהתקשרות בהסכמים לרכישת הפרויקט תמורת 4.2 מיליון דולר; בהצגה בפני גורמי מימון ביולי 2017, כחלק מבקשת ההלוואה, של רשימות כוזבות בהם "נופח" מספר הדיירים בהשוואה לרשימת אמת שהוצגה בפני המשיב כשבוע קודם לכן; בשליחה לגופי מימון באוגוסט 2017 ובמרץ 2018 של רשימת נכסים של החברה העיקרית וחברות הבת, בה "נופחו" נתוני האיכלוס לגבי תשעה עשר נכסים ושימשה כחלק מבקשת ההלוואה; בהגשת בקשת הלוואה לרכישת הפרויקט על סך כ-3.5 מיליון דולר במרץ 2018, ובה נתונים כוזבים אודות שיעורי האיכלוס בפרויקט ושיעורי השכירות המתקבלים ממנו; באישור באפריל 2018 של רשימות כוזבות אודות ההכנסה מן הפרויקט והמתגוררים בו, לרבות שמות 69 אנשים שכלל לא גרו במקום אך הוצגו כדיירים (ראו בסעיף 10 לתצהירו המשלים של ברינקמן); ובשליחה לגופי מימון, במאי 2018, של תחזית הכנסות רב-שנתית מהפרויקט, שבוססה על שיעורי איכלוס והכנסה "מנופחים".

בתצהיר ברינקמן ובתצהירו המשלים הובהר, בין היתר על יסוד עדות נציגי גופי המימון, כי גופים אלה הסתמכו על הנתונים המופרזים שהציג המשיב בהחלטותיהם להעניק את ההלוואה בסך 2.8 מיליון דולר, אשר שימשה את אחת מחברות הבת לרכישת הפרויקט. הגופים הבהירו שלולא אותם נתונים כוזבים, ההלוואה לא הייתה

מאושרת.

19. באשר למקרה השני - הלוואת מיחזור משכנתא עבור פרויקט בשם Green Village - ראו פירוט הממצאים בסעיפים 23-26 לתצהיר ברינקמן.

במסגרת זו הודגשו מעשי המשיב עצמו: בהגשת בקשת הלוואה ל-Fannie Mae בדצמבר 2016 ותמיכתה בפברואר 2017 באישור של רשימה בה "נופחו" שיעורי האיכלוס בפרויקט, ובהצהרה כוזבת אודות ההכנסות מן הפרויקט לשנת 2016.

גם הפעם הובהר, ש-Fannie Mae והגוף הפיננסי Greystone נסמכו על הנתונים הכוזבים שהוצגו בפניהם בהחלטתם לאשר את הלוואת המיחזור בסך 12.5 מיליון דולר לחברת בת אשר, לאחר פירעון הלוואה הקודמת, נותרה עם יתרה העולה על 6 מיליון דולר. לולא הכזב, הלוואה לא הייתה מאושרת (ראו פירוט בתצהירו המשלים של ברינקמן).

20. פירוט הממצאים בנוגע למקרה השלישי - הלוואת מיחזור משכנתא עבור הפרויקט Ivy Place - מצוי בסעיפים 27-31 לתצהיר ברינקמן.

גם הפעם אתמקד בנגיעת המשיב לביצוע העבירות: בהגשת בקשת הלוואה באוקטובר 2017 ל-Freddie Mac ולגוף פיננסי, אותה תמך במסמכים שאישר ובהם נתוני איכלוס "מנופחים" ליום 18.10.17 ונתונים כוזבים אודות ההכנסות מהפרויקט ב-12 החודשים שקדמו לבקשה.

הגופים האמורים נסמכו על הנתונים המופרזים, בהחלטתם להעניק הלוואה בסך 7.7 מיליון דולר, וכמובהר בתצהירו המשלים של ברינקמן - לא היו מעניקים אותה לולא רומו. במסגרת זו ולאחר פירעון הלוואה הקודמת, קיבלה חברת הבת סך העולה על 977 אלף דולר. ראו גם ההתייחסות לעיל למעשי מרמה של המשיב, שעלו מחקירת עובדים בפרויקט.

21. הממצאים הנוגעים למקרה הרביעי - הניסיון לקבל משכנתא לרכישת הפרויקט Hanley Crossings - הוצגו בסעיפים 32-33 לתצהיר ברינקמן. בכללם הגשת בקשת הלוואה כוזבת בידי המשיב בפברואר 2019, לצד מסמכים שאישר ובהם נתונים "מנופחים" על שיעורי האיכלוס בעשרים ושישה פרויקטים של החברה העיקרית וחברות הבת. הגוף הפיננסי וסוכנות הדיור הפדרלית, להם הוגשו המסמכים הכוזבים, נסמכו עליהם כעובדה מהותית, אך לבסוף הלוואה לא אושרה.

22. ממצאים אלה עומדים בדרישה הראייתית לעתירת ההסגרה. המדובר בראיות המעלות לכאורה מעשי מרמה חוזרים ונשנים, בהיקפים כספיים ניכרים, ומצדיקות את המשך הבירור בהליך הפלילי במדינה המבקשת.

23. במהלך הדיון בעתירה בחנתי היבטים ספציפיים במישור הראייתי, אל מול העותרת. תשובותיה הניחו את דעתי.

בכלל זה, בניסיון לתור אחר טענות הגנה אפשריות על יסוד גרסה של המשיב, שאלתי את העותרת האם הוא נחקר. העותרת השיבה כי למיטב ידיעתה המשיב יצא את ארצות הברית טרם הפיכת החקירה לגלויה כך שלא נחקר ומסר גרסה, ובהמשך הוזמן אך לא הגיע לחקירה. הדברים לא הוכחו והולמים את האמור בתצהירם שצורפו לעתירה, שלא צוין בהם כי המשיב נחקר ואף צוין, בעת עריכתם, שהוא שוהה בישראל.

ככל שהיה נטען שקיים קושי בהסגרת המשיב לפני שנחקר, טענה זו אינה יכולה להתקבל. מצב דברים לא רק שאינו סותר קבלת עתירה להסגרה, אלא שהוא שכיח למדי בהליכים בהם מתבקשת הסגרתו של מבוקש

שנמלט. דרישה לחקירת המבוקש כתנאי להסגרה אינה מתיישבת, אפוא, עם תכליות דיני ההסגרה - והיא אינה בנמצא. הדברים אמורים בפרט בעניינו של המשיב, נוכח הדברים האמורים לעיל לעניין הימנעותו מלהגיע לחקירה. זאת ועוד, האפשרות שתידרשנה פעולות חקירה נוספות לאחר ההסגרה אינה חריגה, ואין בה להביא לדחיית עתירה (ראו ע"פ 2542/19 טוויל נ' היועץ המשפטי לממשלה בפסקה 13 (3.12.19), ע"פ 250/08 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה בפסקה י"ט (12.3.09)).

24. במסגרת החיפוש אחר טענות הגנה אפשריות למשיב, בחנתי טענות אותן העלה במסגרת בקשות שונות שהגיש, בעצמו ובאמצעות עו"ד פינקלשטיין (שמסר כי ייצג את המשיב בהליך המעצר ונשכר על ידו רק לצרכי הגשת בקשות בהליך העיקרי). הבקשות עסקו בעתירות חוזרות ונשנות לדחיית הדיון, והדבר ידון בהמשך ההחלטה. עם זאת, במסגרתן נטענו הדברים הבאים:

בבקשת המשיב מיום 14.9.23 טען הוא כי בתקופה בה שהה במעצר "וללא מתן טיפול הולם במחלתי, חלה התדרדרות במצבי מבחינה גופנית, וטרם התאוששתי". בבקשה מיום 19.10.23 טען עו"ד פינקלשטיין שהמשיב סובל לאורך שנים מטרשת נפוצה וכי תנאי המעצר החמירו את מצבו. בהמשך צוין שהוא מטופל תרופתית. טענה זו למצב רפואי תדון בהמשך ההחלטה, במסגרת הדיון בסייגים להסגרה.

אשר לאישומים, בבקשה מיום 19.10.23 ציין עו"ד פינקלשטיין כי ההגנה, משיקוליה ובאמצעות עורכי דין שייצגו את המשיב בהליך המעצר לפניו, הסכימה לקיומן של ראיות לכאורה בהליך המעצר. במקביל העלה את הטענות הבאות: נטען שאין למשיב מניות "בחברת האחזקה המוזכרת בבקשת ההסגרה, ובעלותו בחברות האחרות, המחזיקות בנכסים, הינה מזערית של אחוזים בודדים". נטען שהמשיב שימש כשכיר בחברות "והוא כלל לא היה מודע לכך שהמסמכים עליהם הוחתם אינם משקפים את המציאות...שכן מדובר בנושאים שלגביהם קיבל נתונים מאחרים, ולא היה לו בזמן אמת כל סיבה לחשוד כי הנתונים שהועברו אליו על ידי אחרים אינם משקפים את המציאות". עוד נטען שניתן להשיג ולהציג מסמכים מחו"ל, לביסוס טענות אלה. כן נטען שהמשיב לא קיבל דבר מכספי ההונאה.

טענות דומות הוצגו בידי המשיב בבקשה שהגיש ביום 7.2.24. בהקשר הנדון כאן (הקשרים אחרים יידונו בהמשך ההחלטה), עולה מן הבקשה המפורטת מאוד כי המשיב כתב אותה לאחר שלמד את חומרי העתירה אותם קיבל מעורך דינו ("כדי לשכנע את עו"ד שניידרמן הייתי צריך קודם כל לקרוא בעצמי את החומר... ואחרי שקראתי אותו, לדעתי יש שם הרבה מאוד דברים שקל מאוד להוכיח שהם פשוט לא נכונים"). המשיב טען, כי החברות הנדונות לא שייכות לו וכי יש מסמכים המעידים "שהיו לי שברירי אחוזים בלבד בחברות". הוא טען שמילא תפקיד שולי כשכיר, לא ידע על "האחוזים של השכירות בבניינים שעליהם התבקשה המשכנתא", וכי בעלי החברות, בשמם לא נקב, הם שעומדים מאחורי המרמה. כן טען שלא קיבל לכיסו מן הכספים שהתקבלו בהלוואות מושא כתב האישום. עוד מסר, כי הוא מתלבט האם לטעון שאין די ראיות נגדו, או לטעון "לאכיפה מפלה ובלתי צודקת, שאמרו לי שבמקרה הזה אני זה שצריך להוכיח".

באותה בקשה, מסר המשיב גם שביכולתו להשיג את החומרים הדרושים לביסוס טענותיו מחו"ל ("אני בעצמי אעשה מאמצים ואצליח להביא את החומרים מארצות הברית..."), וביקש לצורך זה "לתת לנו חודש וחצי להבאת החומרים מארצות הברית".

25. בחינתן של טענות אלה לא מאפשרת לקבוע, כי הדרישה הראייתית לצרכי ההסגרה אינה בנמצא. יש להותיר את בירורן להליך שיתנהל בארצות הברית, בהתאם להלכה הפסוקה אודות מהות הבדיקה המבוצעת בהליך ההסגרה. זו, כמובא לעיל, לא מחליפה את הבירור הנערך בהליך הפלילי ועוסקת אך

בקיום ראיות המצריכות המשך בחינה, בגדרי "אחיזה לאישום". אף אם היה בידי המשיב להעלות שאלות ראיותיות מורכבות לביור, ואיני סבור שעשה כן (יוזכר גם כי טרם נחקר במדינה המבקשת), הרי שקיומן לא שולל את היסוד הראייתי הנדרש להסגרה (למשל ע"פ 250/08 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה בפסקה כ"ו (12.3.09)).

בכלל זה, אין בכתב האישום טענה כי המשיב נטל את ההלוואות שהתקבלו לכיסו, כך שאין בטענתו בנושא לסייע לו. אין בכך לפטרו א-פריורית מעבירות הונאה שביצע לכאורה, וזאת גם אם פירותיהן הגיעו לאחרים - ואיני קובע כך. הדברים אמורים גם בטענותיו של המשיב לפיהן עיקר הבעלות בחברות הרלבנטיות שייך לאחרים - לו היה בידו להוכיחן בהליך זה.

בנוסף, כמובא לעיל, התשתית הראייתית שהוצגה בידי העותרת שואבת ממקורות ענפים, וקושרת את המשיב לכאורה למעשי המרמה המיוחסים לו בביצוען של פעולות ישירות, של אשרור מסמכים כוזבים והגשתם לגופים פיננסיים, לצד ניהול החברות. נסקרו גם עדויות ישירות על הוראות שנתן ל"ביום" של מגורים בדירות ריקות לצרכי ביקורת פקחים, ולמילוי על ידו של דו"ח כוזב ומסירתו לנציג אחד הגופים, שהם קורבנות ההונאה.

די בכך לצרכי הליך זה, בבחינת "אחיזה לאישום" וזאת גם במישור היסוד הנפשי - בשים לב לטענות שהעלה המשיב במישור זה. מקובלת עלי תשובת העותרת לשאלה שהפניתי אליה בנושא, לפיה ככלל מקומן של טענות הגנה מהסוג האמור להתברר בהליך הפלילי במדינה המבקשת (פ' 21/15).

לסיכום דיון זה אוסיף, כי למרות אמירות המשיב כי ניתן לבסס את טענותיו במסמכים מחו"ל, והצהרותיו מיום 7.2.24 כי הוא יכול להשיג את המסמכים בעצמו תוך בקשת חודש וחצי למטרה זו, בפועל ועד לדיון המסכם בעתירה שנערך בחלוף מעט יותר מחודשיים (ביום 11.4.24), המשיב לא הציג כל מסמך לביסוס הטענות, ואף לא הראה שניסה להשיג מסמכים. המשיב אף לא נקב בשמם של אחרים שכנטען עומדים מאחורי העבירות, וממילא שלא התחיל לבסס טיעון לאכיפה בררנית.

26. נושא נוסף שבחנתי אל מול העותרת במסגרת הדיון עניינו באמירה, לפיה בקשת ההלוואה מושא המקרה הרביעי לא אושרה. העותרת לא ידעה להשיב מדוע הבקשה לא אושרה, ושקלתי האם יש בכך לסייע למשיב - למשל, בהשמעת מסקנה לפיה הגופים הפיננסיים בפניהם הוצגו הנתונים "המנופחים" ידעו על כך, ולא הולכו שולל.

הבחינה מעלה, כי התשובה לשאלה האמורה היא בשלילה. בסעיף 16 לתצהירו המשלים של ברניקמן נמסר, כי נציג הגוף הפיננסי הרלבנטי מסר לחוקרים שהמידע שהציג המשיב בבקשת ההלוואה, אודות שיעורי האיכלוס בפרויקטים שונים של החברות, הוא מידע מטריאלי לגופים המלווים. עוד מסר ש"ניפוח" הנתונים בשיעור הנדון שם (של כ-18%) היה מצדיק בפני עצמו דחייה של הבקשה, לו ידע הגוף המלווה על כך. מכאן עולה כי הגוף האמור לא ידע על הנתונים הכוזבים, ודחה את הבקשה מטעמים אחרים.

27. לסיכום פרק זה, אני קובע כי הדרישה הראייתית לקבלת העתירה מתקיימת.

דרישות נוספות להסגרה, וסייגים אפשריים

28. לצד המישור הראייתי, הוספתי ובחנתי את הדרישות המנויות בחוק ההסגרה וכן את הסייגים האפשריים לפי החוק, שמא עומד למשיב אחד מהם. גם התשובה לכך היא בשלילה.

29. אשר לסייג הנוגע להסגרת אזרחי ישראל, אשר עוגן בסעיף 1א לחוק ההסגרה: המשיב אינו אזרח המדינה,

הגם שלפי העותרת התגורר בישראל בעת ביצוע העבירה תוך שנסע לפרקים לחו"ל.

המשיב טען אמנם כנגד חלקה האחרון של האמירה (נסיעותיו לחו"ל), אך טענות אלה לא יכולות להתקבל. זאת, משלפי התצהירים הוא ניהל את החברות ממשרדיהן שבארצות הברית (סעיף 14 לתצהיר ברניקמן). בתצהירים שצורפו לעתירה אף נמסר, כי המשיב נולד בניו יורק והוא אזרח ארצות הברית (למשל שם, סעיף 35).

משכך, לא עומד למשיב הסייג הנזכר ברישא.

30. אשר לדרישות הסעיפים 2 ו-2 לחוק ההסגרה: העותרת הוכיחה, של ישראל יחסי הסגרה הסכמיים עם ארצות הברית. בנוסף, העבירות שניתן היה לייחס למשיב בגין המעשים מושא העתירה, כמפורט לעיל, הן עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, וניסיון לבצע עבירה זו. המדובר בעבירה שדינה המרבי מאסר לחמש שנים, ועל כן היא "עבירת הסגרה" כהגדרתה בחוק ההסגרה.

31. עוד בחנתי את הסייגים שנקבעו בסעיפים 2, 16 ו-17 לחוק ההסגרה. אין בפניי אינדיקציה לקיום איזה מן הסייגים האמורים. מבלי לגרוע מהבחינה הפרטנית שנערכה, אתייחס להלן למספר סוגיות שלעיתים נטענות בהליכי הסגרה:

העבירות לא התיישנו לפי דיני ישראל, שכן לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 תקופת ההתיישנות בגין היא עשר שנים. להסבר מדוע לא התיישנו לפי דיני ארה"ב ראו סעיפים 19-20 לתצהירו של גולדסמית'.

העבירות גם אינן בעלות אופי מדיני, והמשיב לא טען שנשפט בגין במדינה אחרת. האפשרות האחרונה נשללה בסעיף 21 לתצהירו של גולדסמית'.

32. לא הוצגו אמירות או נתונים, המקימים את סייג תקנת הציבור או את סייג ההפליה. עם זאת, בשים לב לטיב הבחינה המבוצעת בהחלטה זו (מהטעמים שהוצגו לעיל), אתייחס לטענות שעלו בבקשות שנסקרו לעיל ואשר עסקו במצב רפואי של המשיב.

לפיהן, נטען כי המשיב סובל לאורך שנים מטרשת נפוצה וזקוק לטיפול תרופתי. נטען להחמרה במצבו עקב שהותו במעצר, שלהבנתי הסתיימה בחודש ספטמבר 2023 או לפני כן.

לאורך ההליך כולו לא נטען, כי מצבו הנוכחי של המשיב חמור, בוודאי שלא בעצמה המשליכה על הסגרתו. ממילא, שטיעון ממין זה לא בוסס בפניי, בתעודות רפואיות או אחרת. עוד אציין, כי בהליך זה שארך למעלה מתשעה חודשים, התקיימו חמישה דיונים בנוכחות המשיב, שדרך כלל נשא באולם דברים. בהזדמנויות אלה לא ניתן היה להתרשם כי הוא סובל מקושי תפקודי, והוא לא הציג אחרת. כן יצוין שלאורך ההליך מונו למשיב שני סנגורים שונים מהסנגוריה הציבורית, ששניהם מסרו כי ערכו עמו פגישות, וכך מסר גם עו"ד פינקלשטיין שהגיש בקשות מטעמו וכזכור ייצגו גם בהליך המעצר. איש מהם לא טען שהמשיב מתקשה בתפקוד, או כי מצבו הרפואי הוא כה קשה עד כדי מניעת אפשרות ההסגרה.

33. בהקשר זה נקבע לא אחת, כי להקמת סייג תקנת הציבור על יסוד מצב רפואי, על המבוקש להראות שהסגרתו תעלה כדי מעשה בלתי צודק בעליל או התעמרות קשה בו (למשל תה"ג (י-ם) 4602-07-20 **היועץ המשפטי לממשלה נ' ארט** פסקה 48 (14.2.21)). בהתאם, לא אחת הוסגרו גם מבוקשים שסבלו ממצב רפואי קשה (למשל ע"פ 7376/10 **נובק נ' היועץ המשפטי לממשלה** פסקה 15 (16.5.11), עה"ס 3913/23 **כהן נ' היועצת המשפטית לממשלה** פסקה 45 (4.2.24)).

בעניין **כהן** אף נקבע כי ארצות הברית היא "מדינה מתוקנת שחזקה עליה כי תעניק למערער יחס ההולם את מצבו הרפואי" (שם, פסקה 46), ואין סיבה להניח כי מצב הדברים יהא שונה בעניינו של המשיב שלפניי. לכן, אין במצבו הרפואי של המשיב להביא לדחיית העתירה.

על התנהלות המשיב בהליך זה

34. המסקנה מן הדיון עד כה היא, כי בוססו התנאים להכרזה על המשיב כבר-הסגרה, בהתאם לבקשת ארצות הברית.

כאמור, החלטה זו ניתנת לאחר שבדיון מסכם מיום 11.4.24 אסר המשיב על עורכת דינו לטעון בשמו, הגם שהצהירה שהיא ערוכה לטיעון. המשיב חזר על עמדה זו מספר פעמים, למרות שמשמעויותיה וההשלכות הכרוכות בה הוסברו לו.

35. הזכות לייצוג בידי עורך דין היא זכות יסוד מרכזית, שחשיבותה ניכרת והיא נגזרת בין היתר מן הזכות להליך הוגן, ומשמשת אמצעי חשוב לשמירה על זכויות האדם. ראו למשל ע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי ואח'** בפסקאות 14-15 (4.5.06) והפסיקה הנזכרת שם. הדברים אמורים כמובן גם בהליכי הסגרה, ובכלל זה נקבעה בדין זכאות לייצוג בהליכים אלה, בידי הסנגוריה הציבורית (סעיף 18(א)(10) לחוק הסנגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995).

36. עם זאת, ככל זכות, גם השימוש בזכויותיו של משיב לעתירת הסגרה כפוף לחובת תום הלב. זכויות אלה לא יכולות לשמש ככלי, להכשלת בירור העתירה.

הדבר הובהר בידי בית המשפט העליון, עת עסק במקרים בהם השתמשו נאשמים בפלילים בזכויותיהם בדרך שאינה הולמת את החובה האמורה. למשל, בע"פ 740/12 **מדינת ישראל נ' ברסקי** (21.7.14) נדונה התנהלות ממין זה שנגעה לייצוג בידי עורך דין. בהליך ערעור נקבע, כי למרות חשיבותה של הזכות לייצוג הרי ש"בית משפט, גם לנאשם בפלילים, אינו 'תכנית כבקשתך' שניתן לדלג בה כאוות הנפש" בין עורכי דין. עוד נפסק שם, כי "לא ייתכן מצב בו מעשיו החוזרים והנשנים של המערער, שסיכלו כל ניסיון של בית המשפט להעמיד לו ייצוג הולם, יובילו לביטול פסק הדין שניתן בעניינו".

דוגמא נוספת עסקה בניסיון של נאשמים למנוע ניהול הליך כנגדם, בסירוב להגיע לאולם, ניסיון לפטר את הסנגורים ולאחר שזה כשל - מתן הוראה לסנגורים שלא לטעון בשם הנאשמים. בית המשפט הבהיר, כי במצב דברים זה הייתה הערכאה הדיונית רשאית לדון את הנאשמים שלא בפניהם (ע"פ 1632/95 **משולם נ' מדינת ישראל** פסקה 22 (8.2.96)).

אוסף ואפנה לפסיקה שהוצגה בפסקה 11 לעיל, שעסקה במצבים בהם מנעו נאשמים את ייצוגם בידי עורכי דין. עולה ממנה עמידה על החובה לקיים את ההליך גם במצב הדברים האמור, באיזון של העדר הייצוג עם הקפדה יתרה מצדו של בית המשפט, שטיבה נדון לעיל.

37. למרבה הצער, התנהלות המשיב בהליך זה נשאה אופי דומה לזה שנדון בפסקי הדין האמורים. ככל שהתקדם ההליך הלך טיבן של בקשות הדחיה החוזרות והנשנות שהציג המשיב והתבהר, כניסיון למנוע את בירור העתירה. זאת, בתואנות שעיקרן עסק בזכות הייצוג (אך לא רק), ותוך העצמת סוגיות שבשוליים.

בשל אורכה, אנסה לתמצת את ההתרחשות, והקוראים מופנים למסמכי המקור:

38. העתירה הוגשה ביולי 2023. נקבע דיון בה ליום 20.9.23. במקביל, כמובא לעיל, נוהל הליך מ"ת לאורכו יוצג המשיב בידי עורכי דין פרטיים. לאחר שבירור טלפוני העלה שהמשיב אינו מיוצג, מונתה הסנגוריה הציבורית לייצגו (החלטה מיום 5.9.23 והודעה מיום 6.9.23 על מינוי עו"ד שניידרמן).

39. סמוך לדיון בעתירה, ביום 14.9.23, פנה המשיב בעצמו בבקשה לדחות את הדיון - לתקופה של חמישה חודשים. הבקשה נומקה במצבו הרפואי, בתקופת החגים, בהסדרת מעמדו בישראל וברצון לשכור עו"ד פרטי. בהחלטה בבקשה הוסבר למשיב, כי עו"ד שניידרמן מונה לייצגו.

40. ביום 20.9.23 נערך דיון בו חזר המשיב וביקש שהות לצורך ייצוג פרטי. כשנשאל מה עשה מהגשת העתירה ועד למועד הדיון כדי לשכור עורך דין, עלה מדבריו שלא פעל באופן ממשי. בנסיבות אלה הדגשתי בפניו שעליו לפעול בדחיפות, אך הוא השיב "שאני רק יכול להשתדל". לבקשתו, נדחה הדיון ליום 30.10.23, בהדגשה חוזרת של הצורך בפעולה דחופה אם רצון המשיב בייצוג פרטי, אחרת יוצג בידי הסנגוריה. עוד הונחתה הסנגוריה, כנהוג על ידי בכל עתירת הסגרה, להגיש תמצית טיעון בת כשלושה עמודים טרם הדיון הנדחה, כדי לייעלו.

41. לקראת הדיון הנדחה, ביום 19.10.23, הוגשה בקשה לדחייה נוספת לצורך הסדרת ייצוג פרטי - הפעם התבקשה דחיה בת חודשיים. הבקשה הוגשה בידי עורך דין פרטי מטעמו של המשיב (עו"ד פינקלשטיין שייצגו בהליך המעצר), שהדגיש כי נשכר רק לצורך הגשת הבקשה (פסקה 38). בין היתר נטען שפרק הזמן שניתן למשיב אינו מספק והוא זקוק לחודשיים, וכי יש קושי בהוראה להגיש תמצית טיעון.

בהחלטה בבקשה, שניתנה באותו יום, צוין פרק הזמן שעמד לרשות המשיב מאז הוגשה העתירה, וכי הודגש בפניו שאל לו להמתין עד סמוך לדיון, כפי שעשה בפועל. עם זאת ומטעמי מצב החירום ששרר אז, נדחה הדיון - ליום 27.11.23. שוב הודגש הצורך בפעולה דחופה להסדרת ייצוג פרטי, וכי הרצון בו לא יוכל להצדיק דחיות נוספות.

42. אלא שגם לקראת הדיון הנדחה הנוסף, ביום 20.11.23, הוגשה בקשה ("ל"עיון מחדש"), שוב בידי עו"ד פינקלשטיין, בתלונה חוזרת על ההוראה להגיש תמצית טיעון. הבקשה נדחתה, בקביעה חוזרת "כי אם (המשיב) מעוניין בייצוג פרטי (היה) עליו להסדירו בדחיפות ולא להמתין לרגע האחרון", ושלכן תמשיך הסנגוריה לייצג. עם זאת, בשל שירות מילואים של עו"ד שניידרמן נדחה הדיון ליום 10.12.23 (החלטה מיום 21.11.23) ובהמשך ליום 8.2.24.

43. לאחר כחודשיים וחצי, בערב הדיון (ביום 7.2.24) הגיש המשיב בעצמו בקשה נוספת "להסדרת נושא הייצוג". הפעם עתר לדחייה של חודש וחצי ולהחלפת עורך דינו. הוא טען שעו"ד שניידרמן מצוי "בניגוד עניינים", חשף שיח ביניהם. כפי שכבר ציינתי לעיל, בבקשה זו גם טען שלמד את חומרי העתירה, וכי הוא זקוק לחודש וחצי להבאת מסמכים מארצות הברית ומסוגל לעשות זאת בעצמו. כן חזר והלין על ההנחיה להגיש תמצית טיעון.

בדיון שנערך למחרת, ביום 8.2.24, מסר עו"ד שניידרמן שנכח הנטען כלפיו (אותו הכחיש) לא יוכל להמשיך בייצוג, אך ביקש שלא לשחרר את הסנגוריה. המשיב, כשנשאל כיצד קידם את רצונו בייצוג פרטי, השיב בצורה ממנה עלה שלא פעל בנושא מאז אוקטובר 2023 (פ' 5 ש' 12-21). בהמשך מסר שהוא מסכים לייצוג של הסנגוריה הציבורית. נמסר לו שייקבע דיון לגוף העתירה, לצורך מיצוי ההליך (שם, ש' 29 ופ' 6 ש' 20).

אפנה להחלטה המפורטת שניתנה באותה ישיבה, בה פורט הקושי שבהתנהלות, ניתנה הוראה על מינוי סנגור ציבורי חלופי, ונקבעו שני דיונים בהם תזכורת ליום 22.2.24 ודיון לגוף העתירה, ליום 7.4.24 - כשלצורך זה

"שוריי" יום הדיונים כולו.

44. ביום 22.2.24 נערך דיון התזכורת בהשתתפות המשיב ועו"ד פוליטקין, שמונתה בידי הסנגוריה הציבורית. ביום 12.3.24 קבעתי, כי נוכח סד הזמנים עורכת הדין אינה חייבת בהגשת תמצית טיעון. ביום 3.4.24 ביקשה היא דחיה, בנימוק לנסיבות אישיות וכי נדרשת שהות ללימוד ושיחה עם המבקש. לאחר שבקשתה נדחתה, בפתח הדיון מיום 7.4.24 מסרה שאינה ערוכה לדיון. הדבר גרר ביקורת מצדי, בשים לב ליום דיונים שלם שירד לטמיון, אך לבסוף אישרתי דחיה נוספת של הדיון לבקשת ההגנה, הפעם ליום 11.4.24. זאת בהבהרה, כי במועד זה תדון העתירה לגופה.

45. אלא שגם הפעם, ערב הדיון (ביום 10.4.24), הגיש המשיב בקשה נוספת בעצמו, בה מסר שהוא "מודיע שאני לא מוכן להיות מיוצג על ידי הסנגוריה הציבורית". הוא טען שהפרוטוקול מיום 7.4.24 אינו שלם, הציג פרשנות משלו להתנהלות בדיון בטענה ל"השפלה וחד צדדיות", ומסר שביקש מעורכת דינו להגיש בקשה לפסילת שופט, סורב, ועל כן מסרב הוא לייצוג הסנגוריה, שלטענתו נכפה עליו.

46. בדיון מיום 11.4.24, נוכח עמדה זו של המשיב, ביקשה הסנגוריה להשתחרר מייצוג. המשיב, לאחר שהובהרה לו משמעות עמדתו ושהדיון בעתירה לא ידחה שוב, מסר שהבין זאת ואינו רוצה ייצוג של הסנגוריה. הוא טען שלא קרא את חומרי העתירה (הגם שבבקשתו מיום 7.2.24, כמצוטט לעיל, כתב שלמד אותם) שאז, לאחר שעו"ד פוליטקין הבהירה "שאני כן ערוכה לטעון לגוף העתירה", הסברתי למשיב שוב את משמעות החלטתו אך הוא עמד על כך "שאני רוצה לטעון בעצמי".

בהחלטה ראשונה באותה ישיבה (פ/15-17) נדחתה הבקשה לשחרור מייצוג. בהמשך, מסרה הסנגוריה כי היות שהמשיב אוסר עליה לטעון בשמו, היא לא תעשה כן. עורכת הדין אף פנתה למשיב ביזמתה, ונענתה "לא רוצה שהיא תטען בשמי". חזרתי והבהרתי למשיב את המשמעות וכי אם ימנע מהסנגורית לטעון תתקבל החלטה על יסוד טיעוניו שלו (החלטה בפ/18 ושוב בפ/19). המשיב דבק בעמדתו וטען כי הסנגוריה לא תוכל לטעון בשמו משסירבה לבקש פסלות שופט. כן טען שלא עמדה לרשותו שהות מספקת וכי אם לא יקבל דחיה נוספת "עדיין אשתמש בזכות שלי לערער" (פ/19 ש' 20).

47. בנסיבות אלה נערך הדיון לגוף העתירה, במסגרתו ניתנה למשיב ההזדמנות להציג את עמדתו, והוא מסר את הדברים שנסקרו לעיל. בהמשך, מספר שעות לאחר סיום הדיון, הגיש המשיב בקשה נוספת בעצמו, בה טען שחפץ בייצוג פרטי מה שהוכשל בשל דרישת תמצית הטיעון והעדר זמן, כי לאורך ההליך סירב לייצוג הסנגוריה, וכי הפרוטוקול אינו מדויק ומשקף עילות לפסלות. הבקשה נדחתה בהחלטה מיום 14.4.24.

48. עשר הפסקאות האחרונות מתמצות כתשעה חודשים של הליך, והתנהלות המדברת בעד עצמה. תכני הבקשות המרובות, בחירת העיתוי להגשתן, והשיחות שנהלו עם המשיב בדיונים - כל אלה הותירו רושם חד, של מי שביקש למנוע את הדיון בעתירת ההסגרה.

בכלל זה, לאורך זמן טען המשיב לרצון בייצוג פרטי, הדיונים נדחו, אך הוא לא פעל באופן ממשי בנושא לאורך חודשים, ועד לסיום ההליך לא הציג ולו ייפוי כוח לעו"ד פרטי. בדומה, טען לצורך בשהות לצורך איסוף מסמכים מחו"ל - וזו חלפה מבלי שהציג כל מסמך או ניסיון להשיגו. בשלב מסוים מסר שהוא מסכים לייצוג הסנגוריה, אך בחלוף זמן הציג טענות כנגד עורך הדין הממונה תוך חשיפת תכני היועצות נטענים ביניהם, והביא להחלפת עורך הדין. לאחר מינוי עורכת דין חלופית, בחלוף זמן ניכר נוסף ובדיון שנקבע לגוף העתירה, ביקש לפסול את הסנגוריה כולה וטען, שייצוג נכפה עליו. בקשות אלה לוו בהעצמה של סוגיות שבשוליים - כטענה לפיה הנחיה דיונית על הגשת תמצית טיעון מנעה ממנו לשכור עורך דין פרטי לאורך החודשים שחלפו, או בהפרזת תיאורי

שיח שהתנהל ביום 7.4.24 עם עורכת הדין ולא נגע למשיב, כרקע לאמירה לפיה הסנגוריה לא תוכל לייצגו. יצוין שפרקי הזמן (שבין חמישה חודשים לחודש וחצי), אותם ביקש המשיב בבקשות השונות שנדונו לעיל, לצורך שכירת עו"ד פרטי, היערכות או הבאת חומרים מחו"ל, חלפו - מבלי שהראה כי עשה דבר.

לבסוף, בדיון המסכם, הגם שעורכת דינו הצהירה שהיא ערוכה לטעון בשמו, אסר עליה לעשות כן, בתואנה שסירוב הסנגוריה לבקש את פסילת המותב מונע ממנה לייצגו. זאת, מבלי שהסתיר כי הוא מנסה להביא לדחייה נוספת, אחרת יערער.

49. מצאתי זאת מחובתי שלא להוסיף ולדחות את בירור העתירה על יסוד התנהלות זו, אלא לנהלה תוך אימוץ הגישה הזהירה שנדונה לעיל. לא ראיתי טעם בהמשך דחיות, משמטרת המשיב הומחשה שוב ושוב. עוד לא סברתי כי הולם לאפשר שימוש מסוג זה של משיב בזכויות המוענקות לו, כאמצעי לסיכול הדיון בעתירה. משכך, נערכו הדיון והבחינה אשר, כמנומק לעיל, מובילים למסקנה לפיה יש לקבל את העתירה.

הכרעה

50. העתירה מתקבלת והמשיב מוכרז כבר-הסגרה לארצות הברית, בגין העבירות המיוחסות לו בכתב האישום שצורף לעתירת ההסגרה.

51. המשיב ישהה במעצר בפיקוח אלקטרוני, ותוקף הערבויות בהן חויב יוארך, עד להסגרתו בפועל.

52. בהתאם לסעיף 13 לחוק ההסגרה, נתונה זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 30 ימים מהיום.

ניתנה היום, ט' ניסן תשפ"ד, 17 אפריל 2024, במעמד הצדדים.